

PLAN_GALEGO_DE CONCILIACIÓN E CORRESPONSABILIDADE 2018-2021

CADRO RESUMO: ÁREAS ESTRATÉXICAS, OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS E OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

ÁREA ESTRATÉXICA	Obxectivo estratéxico	Obxectivos específicos	MEDIDAS
1. Xerando conciencia e coñecemento	Profundar na transformación dos valores que reproducen a desigualdade de xénero mediante a concienciación social e a xeración de coñecemento sobre os beneficios da conciliación corresponsable, nun contexto de posta en valor do traballo doméstico e de coidados.	1.1. Sensibilizar e informar o conxunto da cidadanía sobre as vantaxes sociais da conciliación corresponsable, incidindo especialmente na concienciación en torno á necesidade dun reparto equitativo do traballo no fogar e dos coidados.	1.1.1. Realización de campañas informativas e de sensibilización sobre a importancia do traballo doméstico e de coidados para a sustentabilidade da vida cotiá, que salienten o seu valor social e económico e que afirmen a necesidade de asumilo de maneira equitativa por homes e mulleres; así como sobre os beneficios das medidas que faciliten a conciliación da vida persoal, familiar e laboral dende un enfoque que fomente a corresponsabilidade. 1.1.2. Creación dun sistema de información sobre a maternidade e a paternidade corresponsables que conteña información sobre servizos e axudas estatais, autonómicas e locais de apoio ás familias. 1.1.3. Edición de materiais divulgativos para o fomento da corresponsabilidade, a eliminación dos estereotipos e a posta en valor do traballo doméstico e os coidados. 1.1.4. Desenvolvemento de accións informativas e de orientación no ciclo da maternidade (embarazo, parto, posparto, lactación e coidados infantís) nas que se fomente a corresponsabilidade masculina na crianza e na realización das tarefas do fogar.
		1.2. Impulsar a xeración e a transferencia de coñecemento en materia de corresponsabilidade e conciliación.	1.2.1. Consolidación e ampliación das operacións estatísticas oficiais en materia de conciliación, coidado de menores e atención á dependencia a través dos módulos específicos da Enquisa Estrutural a fogares. 1.2.2. Promoción de estudos e investigacións que permitan coñecer e cuantificar o valor social e económico do traballo doméstico e do traballo de coidado e atención ás persoas. 1.2.3. Creación dun sistema de indicadores en torno á economía do tempo, que permita valorar cuantitativa e cualitativamente os tempos dedicados ao traballo remunerado, á familia e á esfera persoal, a partir da explotación estatística da Enquisa de emprego do tempo e dunha conta satélite de produción doméstica. 1.2.4. Realización de estudos sobre a racionalización horaria e o seu impacto social e económico tanto na sociedade como no tecido empresarial galego 1.2.5. Elaboración de estudos sobre a evolución das medidas de conciliación da vida persoal, familiar e laboral implantadas e os seus efectos no curto, medio e longo prazo. 1.2.6. Investigación, descrición e análise de medidas de conciliación vinculadas á situación demográfica. 1.2.7. Recompilación e difusión de boas prácticas en materia de conciliación e corresponsabilidade. 1.2.8. Organización de actividades formativas, congresos e xornadas en materia de políticas públicas de apoio á conciliación da vida laboral, persoal e familiar e racionalización horaria.
		1.3. Promover unha comunicación libre de mensaxes e imaxes que reproducen estereotipos de xénero e potenciar a transmisión de contidos que fomenten a corresponsabilidade, coa implicación dos diferentes axentes.	1.3.1 Establecemento de acordos/convenios cos principais medios de comunicación para propiciar a difusión de contidos que fomenten o reparto equilibrado das tarefas do fogar e os coidados e transmitan os beneficios da conciliación. 1.3.2 Potenciar a través dos medios de comunicación de titularidade pública a difusión de mensaxes e imaxes nas que todas as persoas que integran a familia comparten o traballo doméstico e as responsabilidades familiares e laborais. 1.3.3 Impulso á visibilización do traballo doméstico e de coidados na comunicación institucional desde o enfoque da corresponsabilidade. 1.3.4 Desenvolvemento de accións a través da Comisión Asesora de Publicidade non sexista para a creación de contidos publicitarios que transmitan modelos de convivencia

			familiar igualitarios, así como as vantaxes da conciliación corresponsable.
2. Coeducando para unha sociedade corresponsable	Avanzar na coeducación para eliminar roles e estereotipos de xénero que repercuten na histórica división sexual do traballo e perpetúan a desigualdade na asunción das responsabilidades domésticas e familiares por parte de mulleres e homes.	2.1. Impulsar o tratamento da corresponsabilidade, os usos do tempo e a conciliación nos contidos curriculares e nos programas educativos..	<p>2.1.1 Realización dun tratamento específico sobre o fomento da corresponsabilidade e a conciliación dentro da programación da materia de libre configuración para abordar a perspectiva de xénero dende o ámbito educativo.</p> <p>2.1.2 Elaboración de orientacións para a valoración de materiais didácticos desde o punto de vista do fomento da corresponsabilidade, harmonización de tempos e a conciliación.</p> <p>2.1.3 Elaboración e revisión de materiais didácticos vinculados a programas e proxectos educativos co fin de incluír contidos sobre as vantaxes dunha distribución dos tempos de traballo, persoais e familiares e un reparto equilibrado de responsabilidades entre mulleres e homes.</p> <p>2.1.4 Inclusión de materiais sobre a boa xestión dos tempos, corresponsabilidade e conciliación nas maletas viaxeiras para ensinanza obrigatoria sobre igualdade de xénero.</p> <p>2.1.5 Elaboración dun programa educativo con perspectiva de xénero que favoreza a participación, a investigación e a intervención do alumnado en dinámicas e iniciativas ao redor da corresponsabilidade e conciliación.</p> <p>2.1.6 Promoción da imaxe de homes e mulleres conciliando de maneira corresponsable para que o alumnado dispoña de referentes femininos e masculinos neste ámbito.</p>
		2.2. Sensibilizar e capacitar o persoal docente para o cambio dos patróns culturais que sustentan a desigualdade entre mulleres e homes e a transmisión de valores relacionados coa conciliación corresponsable.	<p>2.2.1 Formación do profesorado en estratexias para o fomento de actitudes e valores entre o alumnado que favorezan a corresponsabilidade e a conciliación.</p> <p>2.2.2 Inclusión da corresponsabilidade e da conciliación como principios de igualdade na formación inicial do novo persoal funcionario docente.</p> <p>2.2.3 Creación dun espazo propio sobre a importancia de coeducar en corresponsabilidade nos foros de debate e discusión interdisciplinarios constituídos para garantir liñas estratéxicas comúns en materia de igualdade.</p> <p>2.2.4 Realización de publicacións divulgativas para o profesorado que difundan os principios da coeducación, da igualdade na comunidade educativa, con especial incidencia na importancia do reparto equilibrado de tarefas entre mulleres e homes, e a distribución equilibrada dos tempos.</p>
		2.3. Sensibilizar e implicar as familias no fomento dos valores da corresponsabilidade para un reparto das tarefas domésticas e de coidados libre de condicionamentos de xénero.	<p>2.3.1 Deseño e posta en marcha de actividades de sensibilización e información ás familias con mensaxes relacionadas coa corresponsabilidade e o cambio de roles nas tarefas domésticas e de coidados.</p> <p>2.3.2 Impulso das Escolas de Nais e Pais como instrumento de acción coeducativa e de concienciación sobre o necesario reparto equilibrado das tarefas doméstico familiares entre mulleres e homes e a importancia dun uso axeitado dos tempos.</p> <p>2.3.3 Análise e difusión de boas prácticas e materiais de referencia na promoción da conciliación corresponsable dirixidas ás familias.</p>
3. Artellando unha nova cultura dos tempos	Potenciar o cambio cultural nos usos do tempo mediante o impulso de políticas transversais que incidan nunha mellor xestión do tempo das persoas e na racionalización horaria, coa implicación dos distintos actores sociais.	3.1. Apoiar iniciativas que favorezan a reordenación dos tempos, así como a racionalización horaria, coa participación dos diferentes actores sociais.	<p>3.1.1 Impulso á constitución de Pactos Locais para a mellora dos usos e a xestión do tempo.</p> <p>3.1.2 Apoio e promoción de estudos diagnóstico e procesos de participación cidadá para que as entidades locais coñezan as necesidades da cidadanía en materia de usos do tempo e sincronización horaria, de cara á elaboración e implantación de plans de ordenación do tempo.</p> <p>3.1.3 Apoio aos plans de ordenación do tempo en municipios e áreas metropolitanas dirixidos á unha mellora da coordinación dos horarios de servizos públicos e privados, oficinas públicas, comercio e transporte coas esixencias persoais, familiares e laborais da cidadanía.</p> <p>3.1.4 Impulso á utilización dos recursos dixitais existentes nos centros para levar a cabo titorías online entre o profesorado e as familias, co fin de facilitar a conciliación.</p>

			<p>3.1.5 Utilización do programa Abalar pola comunidade educativa coma ferramenta estratéxica para comunicación inmediata e instantánea entre o centro educativo e as familias.</p> <p>3.1.6 Fortalecemento dos servizos de administración electrónica e non presencial nas administracións públicas.</p> <p>3.1.7 Extensión dos servizos telemáticos no eido da saúde -plataforma É-Saúde (acceso á historia clínica, xestión de citas...)- e a telemedicina para simplificar os tempos que a cidadanía dedica á atención sanitaria.</p> <p>3.1.8 Realización de accións informativas e formativas para uns usos máis racionais do tempo e para a difusión de novos modelos e propostas relacionadas co goce do tempo por parte de mulleres e homes.</p> <p>3.1.9 Posta en marcha de actuacións de sensibilización para que os medios de comunicación adapten a súa programación a uns horarios máis racionais.</p>
		3.2. Promover a implantación no ámbito local de medidas que faciliten a conciliación da vida persoal, familiar e laboral..	<p>3.2.1 Apoio aos concellos galegos para desenvolver iniciativas extraescolares de conciliación que permitan ás familias compatibilizar o traballo remunerado coa vida persoal e familiar.</p> <p>3.2.2 Desenvolvemento de accións, en colaboración coa Fegamp, para a difusión e o intercambio de experiencias e boas prácticas en materia de plans e programas municipais de conciliación da vida laboral, persoal e familiar.</p> <p>3.2.3 Posta en marcha de accións de recoñecemento institucional aos establecementos que contén con estruturas e servizos que atendan as diferentes necesidades das familias con nenos e nenas pequenos.</p> <p>3.2.4 Promoción da implantación de bancos de tempo nas cidades e vilas e apoio para a súa xestión, organización e posta en marcha.</p>
		3.3. Reforzar a planificación con enfoque de xénero no ámbito do urbanismo, a vivenda e a mobilidade, de xeito que se teñan en conta as diferentes necesidades de mulleres e homes á hora de harmonizar os seus tempos	<p>3.3.1 Identificación e difusión de boas prácticas de planificación urbanística e mobilidade urbana e rural que favorezan a conciliación corresponsable e un equilibrio nos usos do tempo para mulleres e homes.</p> <p>3.3.2 Impulso á elaboración de plans de mobilidade por parte das entidades locais para o seu desenvolvemento no ámbito municipal, metropolitano ou comarcal.</p> <p>3.3.3 Fomento dun urbanismo orientado á integración de funcións nos espazos de nova creación, que permita a proximidade dos servizos máis importantes -espazos de usos comerciais, residenciais, de equipamentos e de ocio-.</p> <p>3.3.4 Introducción de novas variables como o factor tempo e a seguridade desde a perspectiva de xénero, na planificación e xestión do territorio.</p> <p>3.3.5 Promoción de actuacións de ordenación territorial que favorezan o acceso e a proximidade dos servizos, en especial sanitarios, educativos e de atención ás persoas maiores e ao coidado de menores.</p>
4. Reforzando o compromiso das organizacións cunha conciliación corresponsable	Consolidar modelos de organización no ámbito institucional, social e empresarial comprometidos coa posta en marcha de accións efectivas que favorezan a conciliación da vida persoal, familiar e laboral e promovan un uso corresponsable das medidas entre as persoas traballadoras.	4.1. Impulsar o uso dos dereitos de conciliación e as fórmulas de traballo que permiten harmonizar a actividade laboral e a vida privada entre as empregadas e empregados do sector público, ao tempo que se favorece a corresponsabilidade.	<p>4.1.1 Consolidación da oferta de actividades formativas para o persoal ao servizo da Administración autonómica e o seu sector público nas modalidades de teleformación, formación mixta, autoformación ou videoconferencia.</p> <p>4.1.2 Prioridade na incorporación a accións formativas a empregados e empregadas públicas que veñan de gozar do permiso de maternidade e paternidade, redución de xornada ou excedencia para o coidado de familiares.</p> <p>4.1.3 Fomento e extensión nas administracións públicas galegas de medidas de flexibilidade espacial (mobilidade xeográfica, de área) así como a utilización de novas tecnoloxías que permitan a conciliación (videoconferencias...), nomeadamente a fórmula do teletraballo.</p> <p>4.1.4 Creación dun sistema de información sobre recursos existentes para facilitar o equilibrio entre a vida profesional, persoal e familiar e promover a corresponsabilidade dirixido ao conxunto de empregadas e empregados públicos das distintas</p>

		<p>administracións galegas.</p> <p>4.1.5 Desenvolvemento de campañas de sensibilización e información en materia de conciliación e corresponsabilidade dirixidas ao persoal ao servizo da Administración Autónoma.</p> <p>4.1.6 Dotación de salas de repouso e lactación nos centros de traballo da Administración autónoma para as traballadoras embarazadas e as nais e pais no caso da lactación.</p> <p>4.1.7 Impulso de novas formas de organización administrativa do traballo mediante a implantación de horarios flexibles, incluíndo a posibilidade de establecer bolsas de horas de libre disposición acumulables entre si de ata un 5% da xornada anual, con carácter recuperable.</p> <p>4.1.8 Facilitación de servizo de ludoteca durante as accións formativas do profesorado realizadas en fin de semana.</p> <p>4.1.9 Equiparación progresiva dos permisos de maternidade e paternidade de forma intransferible, incrementando o permiso de paternidade de cinco a sete semanas, para impulsar a corresponsabilidade na crianza e coidado de menores, de xeito que as empregadas e empregados da Administración Xeral e sector público autónomo gocen dos mesmos dereitos.</p> <p>4.1.10 Implantación dun permiso adicional de catro semanas, en caso de parto, para o persoal funcionario, durante o que se percibirá o 75% de todas as retribucións e que poderá desfrutar indistintamente unha ou outra persoa proxenitora.</p> <p>4.1.11 Consolidación de medidas que consideren as situacións de risco durante o embarazo, maternidade, adopción e acollemento, risco durante a lactación, paternidade e incapacidade temporal, para o cómputo da duración dos contratos de investigación ou predoutorais, que dean lugar á prórroga do prazo de execución.</p> <p>4.1.12 Formulación de instancia ás institucións europeas e estatais para que as situacións de risco durante o embarazo, maternidade, adopción e acollemento, risco durante a lactación, paternidade e incapacidade temporal se poidan descontar do prazo estipulado para a valoración dos proxectos de investigación.</p>
	<p>4.2. Favorecer a implantación efectiva de medidas de conciliación e de flexibilización do tempo de traballo nas empresas e outras organizacións, fomentando un uso corresponsable entre as persoas traballadoras.</p>	<p>4.2.1 Apoio económico á implantación de plans de igualdade nas pequenas e medianas empresas para o desenvolvemento de medidas de conciliación e corresponsabilidade.</p> <p>4.2.2 Establecemento de axudas ás pequenas e medianas empresas galegas para a introdución de medidas de organización flexible do tempo de traballo (flexibilidade horaria, de xornada, quendas, vacacións), o traballo a distancia, a mobilidade xeográfica así como outros beneficios sociais e servizos que faciliten ás traballadoras e traballadores compatibilizar a esfera laboral coa vida persoal e familiar.</p> <p>4.2.3 Desenvolvemento de programas de diagnóstico e asesoramento a pequenas e medianas empresas e a persoas autónomas con traballadores e traballadoras a cargo para a aplicación de medidas de ordenación do tempo de traballo e outras medidas de conciliación corresponsable.</p> <p>4.2.4 Desenvolvemento de actuacións de información, sensibilización e formación sobre novas fórmulas de organización laboral, usos do tempo e corresponsabilidade dirixidas ás empresas e persoas traballadoras do sector pesqueiro e agrogandeiro.</p> <p>4.2.5 Consolidación de axudas á conciliación por maternidade ou paternidade da persoa traballadora autónoma, nos casos e que se amplie a contratación da persoa substituta da devandita baixa.</p> <p>4.2.6 Establecemento de axudas ás empresas galegas para a contratación dunha persoa substituta durante o permiso de paternidade do traballador.</p> <p>4.2.7 Implantación de servizos de substitución nas explotacións agrarias.</p> <p>4.2.8 Impulso de accións de mellora do acceso en transporte público aos polígonos industriais.</p>

			4.2.9 Impulso da formación non presencial e adecuación horaria das accións formativas ás necesidades de conciliación das persoas traballadoras.
		4.3. Promover un marco de relacións laborais que favoreza a racionalización horaria e a extensión das accións que facilitan que mulleres e homes compatibilicen de forma corresponsable o emprego e a esfera persoal e familiar.	<p>4.3.1 Organización de actividades para a difusión de boas prácticas de organizacións e empresas que fan un uso racional, harmónico e corresponsable do tempo e outras medidas de conciliación.</p> <p>4.3.2 Consideración da existencia de plans de igualdade que contemplan medidas para fomentar a conciliación e a corresponsabilidade como criterio obxectivo de valoración nas bases reguladoras de subvencións dirixidas a entidades de iniciativa social.</p> <p>4.3.3 Preferencia no acceso a subvencións públicas, liñas de financiamento e a outros recursos de titularidade pública ás empresas que poidan acreditar o establecemento de medidas de conciliación.</p> <p>4.3.4 Uso estratéxico da contratación pública, a través da aplicación de cláusulas sociais, como instrumento das políticas públicas de fomento de medidas de conciliación e corresponsabilidade nas empresas.</p> <p>4.3.5 Desenvolvemento de accións de recoñecemento institucional ás empresas que implanten medidas de conciliación, racionalización horaria e de apoio á familia (convocatorias de premios, establecemento de distintivos ...).</p> <p>4.3.6 Impulso á inclusión na negociación colectiva de cláusulas tipo e fórmulas de flexibilización do tempo de traballo, sobre mobilidade no acceso ao traballo -co fin de reducir os tempos de desprazamento- e outras medidas de conciliación e corresponsabilidade nas empresas.</p> <p>4.3.7 Análise dos convenios colectivos existentes que inclúan medidas de conciliación e corresponsabilidade e que analicen o grao de compromiso da organización.</p> <p>4.3.8 Inclusión de boas prácticas en materia de conciliación e corresponsabilidade na guía de boas prácticas en materia de igualdade para a negociación colectiva.</p> <p>4.3.9 Consideración das medidas de conciliación e corresponsabilidade no estudo monográfico sobre a aplicación do principio de igualdade entre mulleres e homes na negociación colectiva no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.</p> <p>4.3.10 Establecemento de medidas favorecedoras da conciliación nos programas de formación para o emprego e de inserción sociolaboral, entre outras, a adecuación de emplacements e horarios, axudas ao transporte e manutención e prestación de servizos de apoio ao coidado de persoas dependentes.</p> <p>4.3.11 Impulso de programas de formación para o emprego a través das novas tecnoloxías, co fin de evitar os desprazamentos e permitir a organización flexible do tempo de formación.</p>
5. Fortalecendo os recursos de apoio	Consolidar un sistema de apoios á conciliación mediante o reforzamento de distintos servizos e medidas económicas de soporte e compensación que permitan que mulleres e homes poidan compatibilizar a esfera laboral coa vida persoal e familiar.	5.1. Fortalecer os servizos de apoio á conciliación dirixidos á atención á infancia, ao coidado de persoas maiores, persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia.	<p>5.1.1 Consolidación, ampliación e mellora da rede de escolas infantís para a infancia de cero a tres anos.</p> <p>5.1.2 Dotación de recursos de atención a nenas e nenos de ata tres anos de idade, mediante o establecemento de casas niño nos núcleos rurais do territorio da comunidade autónoma nos que non exista ningún outro recurso de atención continuada á infancia menor de tres anos.</p> <p>5.1.3 Promoción da apertura de escolas infantís de cero a tres anos en zonas empresariais.</p> <p>5.1.4 Apoio ás mulleres vítimas da violencia de xénero con fillos e fillas menores para o acceso a recursos de conciliación durante os períodos temporais nos que deban comparecer ante as autoridades policiais e/ou xudiciais por causa da situación de violencia.</p> <p>5.1.5 Consolidación e mellora da oferta de servizos de atención e fomento do ocio e o tempo libre dirixida a poboación infantil e xuvenil da comunidade autónoma, como instrumento de conciliación das familias nos períodos vacacionais.</p> <p>5.1.6 Consolidación e mellora da oferta de recursos de proximidade para a atención a</p>

			<p>persoas maiores e/ou en situación de dependencia que permiten a súa permanencia na contorna e a conciliación das súas familias.</p> <p>5.1.7 Desenvolvemento de programas autonómicos de información e apoio a avoas e avós que desempeñan o rol de persoas coidadoras.</p> <p>5.1.8 Reforzamento dos programas autonómicos de respiro familiar para persoas coidadoras de persoas maiores, con discapacidade e/ou dependencia.</p> <p>5.1.9 Reforzamento da oferta autonómica de actividades de carácter lúdico que favorece o envellecemento activo e facilita a conciliación de tempos ás familias.</p> <p>5.1.10 Continuidade do servizo de apoio á mobilidade para persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia.</p> <p>5.1.11 Mantemento e, se é o caso, ampliación do volume de novas prazas sostidas con fondos públicos en centros de atención a persoas con discapacidade.</p> <p>5.1.12 Consolidación das prazas de estadías temporais en centros que dan cobertura a situacións de emerxencia social ou descanso para as familias de persoas con discapacidade.</p> <p>5.1.13 Promoción da adecuación de espazos en localizacións unisex nos edificios públicos da Xunta de Galicia para o coidado corresponsable de menores.</p>
		5.2. Consolidar e ampliar as medidas económicas para favorecer a harmonización dos tempos dedicados á esfera persoal, familiar e laboral.	<p>5.2.1 Promoción da conciliación e fomento da corresponsabilidade para incidir na decisión dos homes de acollerse á redución da súa xornada de traballo para o coidado menores ao seu cargo.</p> <p>5.2.2 Mantemento e ampliación das axudas económicas directas ás familias para contribuír ao pagamento dunha praza nunha escola infantil de cero a tres anos de titularidade privada cando non acadaran a praza pública solicitada (Bono Concilia).</p> <p>5.2.3 Mantemento e ampliación da axuda económica ás familias para contribuír ao pagamento de servizos de atención a domicilio de menores de 12 anos en situacións puntuais que impiden a atención da nena ou do neno polas persoas integrantes da unidade familiar (Bono Coidado).</p> <p>5.2.4 Concesión de bonificacións no transporte público para a mellora da mobilidade dos e das menores e as súas familias</p>
		5.3. Reforzar os recursos de apoio comunitario á conciliación.	<p>5.3.1 Desenvolvemento de accións de difusión e visibilización das iniciativas cidadás de apoio a harmonización dos tempos (bancos de tempo, redes de barrio de apoio á conciliación...) , a través de publicacións, de espazos de encontro, dos medios de comunicación, de programas de sensibilización en centros educativos, entre outros, para o coñecemento da sociedade en xeral.</p> <p>5.3.2 Apoio á diversificación de programas de voluntariado para dar resposta aos requirimentos e preferencias dos distintos colectivos (poboación adolescente, universitaria, persoas traballadoras e persoas xubiladas) e de forma especial entre as persoas mozas para actividades de atención a menores e de acompañamento a persoas maiores.</p> <p>5.3.3 Desenvolvemento de programas e recursos complementarios de conciliación dirixidos a familias en situación de vulnerabilidade a través das entidades de iniciativa social, que levan a cabo actividades de coidado e atención a menores de tres anos, persoas con discapacidade, persoas maiores ... incluíndo os grupos de axuda mutua.</p> <p>5.3.4 Fomento de programas interxeracionais que favorezan a conciliación e unha mellor xestión dos tempos das persoas.</p>

INDICADORES

O sistema de indicadores que se propón, responde á seguinte tipoloxía:

• Indicadores financeiros: expresan os importes de gasto destinados a cada unha das medidas e obxectivos do plan e recolleranse a partir da execución orzamentaria da Xunta de Galicia.
• Indicadores de produtividade: miden de xeito directo a realización física das medidas e da contribución destas ao logro dos obxectivos definidos no plan, por parte dos departamentos responsables.
• Indicadores de resultado: proporcionan información sobre os efectos que as medidas levadas a cabo terán sobre as persoas e sobre as institucións, entidades e empresas implicadas nos procesos e servirán para valorar a consecución dos obxectivos definidos no plan.
Ademais, utilizaranse os indicadores de impacto que fan referencia aos efectos a medio e longo prazo sobre os colectivos destinatarios, entre os que figurarán os recollidos na análise diagnóstica que inclúe este instrumento de planificación no seu capítulo 2 (redución de fendas de xénero nas taxas relacionadas co emprego, co goce de permisos, excedencias...) e outros que teñan a mesma finalidade.

A continuación expónse **unha listaxe dos principais indicadores de produtividade e de resultados**, que orientará o seguimento continuado que levarán a cabo os organismos responsables das medidas que este plan recolle, ademais dos de carácter económico e de impacto antes sinalados.

• Nº de horas que os homes dedican ás tarefas do fogar e ao coidado de nenos/as e persoas en situación de dependencia.
• Implantación de orientacións específicas sobre o fomento da corresponsabilidade e a conciliación nos centros educativos sostidos con fondos públicos de ensino non universitario
• Excedencias para coidado de fillos/as e familiares solicitadas por mulleres en comparación cos homes.
• Taxa de escolarización de poboación de cero a tres anos.
• Grao de implantación do Plan Galego C+C a través da contratación pública.
• Porcentaxe de empresas que teñen implantadas medidas de conciliación e corresponsabilidade.
• Porcentaxe de persoal empregado público da Xunta de Galicia que se acolle a medidas flexibilización horaria por razóns de conciliación da vida familiar e laboral (sobre o total do persoal).
• Porcentaxe do persoal empregado público da Xunta de Galicia que se acolle a medidas flexibilización horaria por razóns de conciliación da vida familiar e laboral (porcentaxe de solicitudes de mulleres sobre solicitudes de homes).

No momento de implantación do plan elaborárase unha ficha sintética de cada un dos indicadores na que se establecerá e completará a súa metodoloxía coa expresión da súa definición, método de cálculo, fonte de datos, periodicidade, valor de referencia ou base e data e valor obxectivo, entre outros elementos. Así mesmo poderanse definir novos indicadores para un maior coñecemento da consecución dos obxectivos do plan.

Indicadores de produtividade.

A continuación figura unha listaxe orientativa dos **indicadores de produtividade** para o seguimento das medidas incluídas no plan, que serán obxecto de valoración cos datos de execución real para cada informe de seguimento que se elabore.

Preséntase ao nivel de obxectivos estratéxicos xa que todos eles contribúen ao seu cumprimento, aínda que serán obxecto de seguimento ao nivel de cada unha das medidas.

ÁREA ESTRATÉXICA	OBXECTIVO ESTRATÉXICO	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	INDICADORES DE PRODUCTIVIDADE
1. XERANDO CONCIENCIA E COÑECEMENTO	Profundar na transformación dos valores que reproducen a desigualdade de xénero mediante a concienciación social e a xeración de coñecemento sobre os beneficios da conciliación corresponsable, nun contexto de posta en valor do traballo doméstico e de coidados.	1.1. Sensibilizar e informar o conxunto da cidadanía sobre as vantaxes sociais da conciliación corresponsable, incidindo especialmente na concienciación en torno á necesidade dun reparto equitativo do traballo no fogar e dos coidados. 1.2. Impulsar a xeración e a transferencia de coñecemento en materia de corresponsabilidade e conciliación. 1.3. Promover unha comunicación libre de mensaxes e imaxes que reproducen estereotipos de xénero e potenciar a transmisión de contidos que fomenten a corresponsabilidade, coa implicación dos diferentes axentes	• Actuacións de estudo, difusión e promoción (incluíndo campañas de sensibilización e campañas e accións informativas). • Actuacións de formación. • Persoas participantes en accións de formación (homes e mulleres). • Edición de materiais divulgativos. • Operacións estatísticas oficiais en materia de conciliación, coidado de menores e atención á dependencia e sistema de indicadores en torno á economía do tempo, que permita valorar cuantitativa e cualitativamente os tempos dedicados ao traballo remunerado, á familia e á esfera persoal. • Boas prácticas en materia de conciliación e corresponsabilidade. • Medios de comunicación participantes.
2. COEDUCANDO PARA UNHA SOCIEDADE CORRESPONSABLE	Avanzar na coeducación para eliminar roles e estereotipos de xénero que repercuten na histórica división sexual do traballo e perpetúan a desigualdade na asunción das responsabilidades	2.1. Impulsar o tratamento da corresponsabilidade, os usos do tempo e a conciliación nos contidos curriculares e nos programas educativos. 2.2. Sensibilizar e capacitar o persoal docente para o cambio dos patróns culturais que sustentan a	• Actuacións de estudo, difusión e promoción (incluíndo campañas de sensibilización e accións informativas). • Actuacións de formación. • Persoas participantes en accións de formación (homes e mulleres). • Materiais didácticos elaborados sobre a conciliación e corresponsabilidade. • Centros

	domésticas e familiares por parte de mulleres e homes.	desigualdade entre mulleres e homes e a transmisión de valores relacionados coa conciliación corresponsable. 2.3. Sensibilizar e implicar as familias no fomento dos valores da corresponsabilidade para un reparto das tarefas domésticas e de coidados libre de condicionamentos de xénero.	educativos nos que se incorporan módulos específico sobre o fomento da corresponsabilidade e a conciliación. • Obradoiros, charlas, coloquios e prácticas sobre a conciliación e corresponsabilidade coa participación de alumnado. • Obradoiros, charlas, coloquios e prácticas sobre a conciliación e corresponsabilidade coa participación da comunidade educativa (familias, profesorado, alumnado). • Accións formativas. • Participantes en accións de formación (homes e mulleres). • Publicacións divulgativas para o profesorado que difundan os principios da coeducación, da igualdade na comunidade educativa.
3. ARTELLANDO UNHA NOVA CULTURA DOS TEMPOS	Potenciar o cambio cultural nos usos do tempo mediante o impulso de políticas transversais que incidan nunha mellor xestión do tempo das persoas e na racionalización horaria, coa implicación dos distintos actores sociais	3.1. Apoiar iniciativas que favorezan a reordenación dos tempos, así como a racionalización horaria, coa participación dos diferentes actores sociais. 3.2. Promover a implantación no ámbito local de medidas que faciliten a conciliación da vida persoal, familiar e laboral. 3.3. Reforzar a planificación con enfoque de xénero no ámbito do urbanismo, a vivenda e a mobilidade, de xeito que se teñan en conta as diferentes necesidades de mulleres e homes á hora de harmonizar os seus tempos.	• Persoas usuarias dos servizos públicos electrónicos educativos (homes e mulleres). • Persoas usuarias das aplicacións/servizos de Administración electrónica (homes e mulleres). • Concellos que implantan medidas de conciliación. • Nº de centros educativos que utilizan as ferramentas TICs (abalar, correo-e etc) para a súa comunicación coas familias. • Emisión de programas de radio con contidos de fomento da conciliación e corresponsabilidade. • Emisión de programas de televisión con contidos de fomento da conciliación e corresponsabilidade. • Bancos de tempo promovidos (concellos ou outras entidades e administracións).
4. REFORZANDO O COMPROMISO DAS ORGANIZACIÓNS CUNHA CONCILIACIÓN CORRESPONSABLE	Consolidar modelos de organización no ámbito institucional, social e empresarial comprometidos coa posta en marcha de accións efectivas que favorezan a conciliación da vida persoal, familiar e laboral e promovan un uso corresponsable das medidas entre as persoas traballadoras.	4.1. Impulsar o uso dos dereitos de conciliación e as fórmulas de traballo que permiten harmonizar a actividade laboral e a vida privada entre as empregadas e empregados do sector público, ao tempo que se favorece a corresponsabilidade. 4.2. Favorecer a implantación efectiva de medidas de conciliación e de flexibilización do tempo de traballo nas empresas e outras organizacións, fomentando un uso corresponsable entre as persoas traballadoras. 4.3. Promover un marco de relacións laborais que favoreza a racionalización horaria e a extensión das accións que facilitan que mulleres e homes compatibilicen de forma corresponsable o emprego e a esfera persoal e familiar.	• Número de actividades formativas para o persoal ao servizo da Administración Autonómica e o seu sector público nas modalidades de teleformación, formación mixta (presencial e teleformación), autoformación e videoconferencia. • Persoas participantes en actuacións de formación (homes e mulleres). • Persoas participantes en actuacións de teleformación, formación mixta, autoformación e videoconferencia (homes e mulleres). • Persoal empregado público que participa en accións formativas da EGAP que veñan de gozar do permiso de maternidade e paternidade, redución de xornada ou excedencia para o coidado de familiares (homes e mulleres). • Persoal empregado da Administración da Xunta de Galicia que se acolle a medias de conciliación (homes e mulleres). • Número de empresas que reciben axudas para desenvolver medidas de fomento da igualdade e da conciliación de vida laboral e familiar. • Actuacións de estudo, difusión e promoción (incluíndo campañas de sensibilización e campañas e accións informativas). • Número de axudas a servizos de substitución por conciliación e corresponsabilidade nas explotacións agrarias (homes e mulleres). • Participantes en accións de formación (homes e mulleres). • Liñas de subvencións públicas que incorporen medidas de conciliación (número). • Importe de liñas de subvencións públicas que incorporen medidas de conciliación. • Contratos da administración pública autonómica nos que se incorporen cláusulas de preferencia ás empresas que establezan para o seu persoal medidas de conciliación da vida persoal, familiar e laboral (nº e importe en euros). • Número de convenios laborais nos que se inclúen medidas de conciliación e corresponsabilidade.

5. FORTALECENDO OS RECURSOS DE APOIO	Consolidar un sistema de apoios á conciliación mediante o reforzamento de distintos servizos e medidas económicas de soporte e compensación que permitan que mulleres e homes poidan compatibilizar a esfera laboral coa vida persoal e familiar.	5.1. Fortalecer os servizos de apoio á conciliación dirixidos á atención á infancia, ao coidado de persoas maiores, persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia. 5.2 Consolidar e ampliar as medidas económicas para favorecer a harmonización dos tempos dedicados á esfera persoal, familiar e laboral. 5.3 Reforzar os recursos de apoio comunitario á conciliación.	• Capacidade de coidado de nenos e nenas ou de infraestruturas de educación. • Novas escolas infantís (de cero a tres) anos (titularidade pública). • Novas casas niño. • Axudas á creación de escolas infantís ou de servizos para atención de nenos e nenas en empresas/polígonos industrias. • Persoas participantes en accións de formación (homes e mulleres). • Número de persoas que reciben as axudas do programa de respiro familiar para persoas coidadoras de persoas maiores, con discapacidade e/ou en situación de dependencia (homes e mulleres).
--------------------------------------	---	--	--

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS INDICADORES DE PRODUTIVIDADE

NORMATIVA EUROPEA

- Directiva 2010/41/UE do Parlamento Europeo e do Consello do 7 de xullo de 2010 sobre a aplicación do principio de igualdade de trato entre homes e mulleres que exercen unha actividade autónoma, e pola que se derroga a Directiva 86/613/CEE do Consello. DOUE núm. 180, do 15 de xullo de 2010.
- Directiva 2010/18/UE do Consello do 8 de marzo de 2010 pola que se aplica o Acordo marco revisado sobre o permiso parental, celebrado por BUSINESSEUROPE, a UEAPME, o EEP e a CES, e derrógase a Directiva 96/34/CE. Diario Oficial da Unión Europea do 18 de marzo de 2010.
- Directiva 96/34/CE do Consello, do 3 de xuño de 1996, relativa ao Acordo marco sobre o permiso parental celebrado pola UNICE, o CEEP e a CES. Diario Oficial n° L 145 de 19/06/1996.
- Directiva 92/85/CEE do Consello do 19 de outubro de 1992 relativa á aplicación de medidas para promover a mellora da seguridade e da saúde no traballo da traballadora embarazada, que dese a luz ou en período de lactación. Diario Oficial das Comunidades Europeas do 28 de novembro de 1992.
- Directiva 86/613/CEE do Consello, do 11 de decembro de 1986, relativa á aplicación do principio de igualdade de trato entre homes e mulleres que exerzan unha actividade autónoma, incluídas as actividades agrícolas, así como sobre a protección da maternidade. Diario Oficial de CEE n° L 359, do 19 de decembro de 1986.
- Comunicación da Comisión ao Parlamento Europeo, ao Consello, ao Comité Económico e Social Europeo e ao Comité das Rexións. Unha iniciativa para promover a conciliación da vida familiar e a vida profesional das persoas proxenitoras e as coidadoras, do 26 de abril de 2017. Bruselas, 26.4.2017 COM(2017) 252 final.
- Resolución do Parlamento Europeo sobre a aplicación das orientacións para as políticas de emprego dos Estados membros (2008-2010). Documento de sesión do Parlamento Europeo do 19.2.2009.
- Resolución do Consello e dos ministros de Traballo e Asuntos Sociais, reunidos no seo do Consello do 6 de xuño de 2000 relativa á participación equilibrada de homes e mulleres na actividade profesional e na vida familiar. (Diario Oficial C 218 de 31.7.2000).

NORMATIVA ESTATAL

- Lei 3/2012, de 6 de xullo, de medidas urxentes para a reforma do mercado laboral. BOE núm. 162, do 7 de xullo de 2012.
- Lei Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes. BOE núm. 71, do 23 de marzo de 2007.
- Lei 39/1999, de 5 de novembro, de conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras. BOE núm. 266, de 6 de novembro de 1999.
- Real Decreto 850/2015, do 28 de setembro, polo que se modifica o Real Decreto 1615/2009, do 26 de outubro, polo que se regula a concesión e utilización da distintivo «Igualdade na Empresa». BOE número 245, do 13 de outubro de 2015.

OUTRA DOCUMENTACIÓN NO ÁMBITO ESTATAL

Plans Plans Plans

- Plan para la promoción de las mujeres del medio rural (2015-2018). Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades. 2015.
- Plan Integral de Apoyo a la Familia 2015-2017. Aprobado por Acuerdo de Consejo de Ministros de 14 de mayo de 2015. Gobierno de España.
- Plan de acción para la igualdad de oportunidades de mujeres y hombres en la sociedad de la información 2014-2017. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades, 2014.
- Plan estratégico de igualdad de oportunidades 2014-2016. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades, 2014.

InformesInformes InformesInformes InformesInformes

- Conciliación de la vida laboral, familiar y personal. Ministerio de Igualdad, 2010.
 - De la conciliación a la corresponsabilidad: buenas prácticas y recomendaciones. Instituto de la Mujer, 2008.
- Conciliación de la vida familiar y la vida laboral: Situación actual, necesidades y demandas. Instituto de la Mujer, 2005.

NORMATIVA AUTONÓMICA DE GALICIA

- Lei 2/2015, do 29 de abril, do emprego público de Galicia. DOG Núm. 82 do 4 de maio de 2015.
- Decreto lexislativo 2/2015, do 12 de febreiro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade. DOG Núm. 32 de 17 de febreiro de 2016.
- Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia. DOG Núm. 134 do 13 de xullo de 2011.
- Decreto Lexislativo 1/2011, do 28 de xullo, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de tributos cedidos polo Estado. DOG Núm. 201, do 20 de outubro de 2011, e corrección de erros no DOG do 28 de outubro de 2011.

• Orde do 20 de decembro de 2013, conxunta da Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza e da Consellería de Facenda, pola que se regulan a acreditación, a xornada e o horario de traballo, a flexibilidade horaria e o teletraballo das empregadas e empregados públicos no ámbito da Administración xeral e do sector público da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG Núm. 249, do 31 de decembro de 2013.

DOCUMENTACIÓN NO ÁMBITO DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

- VII Plan estratéxico de Galicia para a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes 2017-2020. Xunta de Galicia, 2017. • I Plan de actuacións para a igualdade nos centros educativos de Galicia 2016-2020. Xunta de Galicia.

Plan Estratéxico de Galicia (PEG) 2015-2020. Xunta de Galicia. • Estratexia galega sobre discapacidade 2015-2020 (Esgadi). Xunta de Galicia, 2015. • Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, Horizonte 2020. Xunta de Galicia, 2013. • Plan de fomento da corresponsabilidade. Xunta de Galicia. 2007. • Borrador do Plan Galego de Política Familiar 2015-2018, horizonte 2020. Xunta de Galicia. • Guía para a conciliación de tempos. Proxecto Diana. Xunta de Galicia, 2006.

DOCUMENTACIÓN E NORMATIVA NO ÁMBITO DOUTRAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS ANDALUCÍA

- Memoria de ejecución. Programa Conciliam II Julio 2014-Marzo 2015. Instituto Andaluz de la Mujer.
- Memoria de ejecución. Programa Conciliam II 2013-2014. Instituto Andaluz de la Mujer.
- Diversidad familiar y estrategias de conciliación en Andalucía. Proyecto Diversia. Consejería de la Presidencia e Igualdad, Instituto Andaluz de la Mujer, Universidad de Sevilla, Unidad para la Igualdad. 2013.
- El trabajo de cuidados de mujeres y hombres en Andalucía. Medición y Valoración. Instituto Andaluz de la Mujer, 2013. • La igualdad, un trabajo en equipo. La corresponsabilidad en el ámbito familiar. Instituto Andaluz de la Mujer, 2010. • La igualdad, un trabajo en equipo. Material de corresponsabilidad para el alumnado. Instituto Andaluz de la Mujer, 2010. • La igualdad, un trabajo en equipo. Material de corresponsabilidad para el profesorado. Instituto Andaluz de la Mujer, 2010.

Guía sobre conciliación de la vida laboral, familiar y personal. Instituto Andaluz de la Mujer, 2008. • Guía rápida sobre conciliación de la vida laboral, familiar y personal. Instituto Andaluz de la Mujer.

- Ley 12/2007, de 26 de noviembre, para la promoción de la igualdad de género en Andalucía. BOJA núm. 247, del 18 de diciembre del 2007.
- Anteproyecto de Ley de modificación de la Ley 12/2007, de 26 de noviembre, para la promoción de la igualdad de género en Andalucía. BOJA número 190 del 29 de septiembre de 2015 (Resolución para someterla a información pública).

ARAGÓN

- II Plan Estratégico de Servicios Sociales de Aragón 2017-2020. Gobierno de Aragón, 2017.
- Ley 9/2014, de 23 de octubre, de Apoyo a las Familias de Aragón. Boletín Oficial de Aragón número 217, del 5 de noviembre de 2014.

ASTURIAS

- II Plan estratégico de igualdad del Principado de Asturias 2016-2019. Gobierno del Principado de Asturias, Consejería de Presidencia y Participación Ciudadana. • Ley 2/2011, de 11 de marzo, para la igualdad de mujeres y hombres y la erradicación de la violencia de género. BOE número 106, del 4 de mayo de 2011. CASTELA-A MANCHA • Plan estratégico para la igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres de Castilla La Mancha, 2011-2016. Instituto de la Mujer de Castilla-La Mancha, 2011. • Plan para la conciliación de la vida familiar y laboral de las empleadas y los empleados públicos de la Administración de la Junta de Comunidades de Castilla -La Mancha. Dirección General de la Función Pública, 2008. CASTELA E LEÓN • La gestión de las organizaciones y el equilibrio del tiempo. Junta de Castilla y León, 2010.
- Buenas Prácticas en materia de conciliación de la vida familiar y laboral en la Gran Empresa. Proyecto Perla, Iniciativa Equal. Junta de Castilla y León y otros. Buenas prácticas en la Mediana Empresa. Proyecto Perla, Iniciativa Equal. Junta de Castilla y León y otros. • Buenas prácticas en la Pequeña Empresa. Proyecto Perla, Iniciativa Equal. Junta de Castilla y León y otros. • Buenas prácticas y medidas de conciliación de la vida personal, familiar y laboral. Junta de Castilla y León. • Ley 19/2010, de 22 de diciembre, de Medidas Financieras y de Creación del Ente Público Agencia de Innovación y Financiación Empresarial de Castilla y León. Boletín Oficial Castilla León número 246 del 23 de diciembre de 2010.
- Ley 1/2007, de 7 de marzo, de Medidas de Apoyo a las Familias de la Comunidad de Castilla y León. BOE número 76 del 29 de marzo de 2007. • Decreto 10/2015, de 29 de enero, de aplicación de las medidas para la reforma de la Administración de la Comunidad de Castilla y León en la organización y el funcionamiento de los órganos colegiados de asesoramiento y participación en el ámbito de los servicios sociales, mujer y juventud. Boletín Oficial de Castilla y León número 21 del 2 de febrero de 2015. CATALUÑA
- Pla estratègic sobre els usos i la gestió dels temps a la vida quotidiana (2008-2018). Generalitat de Catalunya, 2015.
- La gestió del temps de treball remunerat en el context de la reforma horària. Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, 2015. • Empresa responsable en l'àmbit de la família. Família i empresa, valors compartits. Generalitat de Catalunya, 2015.

- Usos del temps i gestió comunitària: el paper de les comunitats en el context de crisi. Ajuntament de Barcelona, 2013.
- Ley 17/2015, de 21 de julio, de igualdad efectiva de mujeres y hombres. BOE número 215 del 8 de septiembre de 2015.
- Ley 8/2006, de 5 de julio, de medidas de conciliación de la vida personal, familiar y laboral del personal al servicio de las Administraciones Públicas de Cataluña. BOE número 188 del 8 agosto 2006.

COMUNIDADE VALENCIANA

- Políticas públicas de promoción de la conciliación entre la vida personal, familiar y laboral. Consellería de Benestar Social, 2010.
- Guía de conciliación de la vida personal, familiar y laboral: consideraciones generales. Orientación para su implantación en las empresas. Consejería de Bienestar Social. Generalitat Valenciana. COMUNIDADE DE MADRID • Estrategia de Apoyo a la Familia de la Comunidad de Madrid 2016-2021. Comunidad de Madrid, 2016. • Plan de apoyo a la familia 2015-2018. Comunidad de Madrid. 2015. ESTREMADURA • Plan para la Igualdad de las mujeres de Extremadura 2013-2016. Gobierno de Extremadura. • Nuevos modelos para conciliar. Gobierno de Extremadura. ILLAS BALEARES • II Plan de Igualdad 2016-2019. Govern Illes Balears. ILLAS CANARIAS • Estrategia para la igualdad de mujeres y hombres 2013-2020. Gobierno de Canarias. A RIOXA • Plan Concilia Rioja. Gobierno de La Rioja. MURCIA • Manual de buenas prácticas para la implantación del principio de igualdad y de la corresponsabilidad en las empresas del ámbito rural de la Región de Murcia. Gobierno de la Región de Murcia.

EUSKADI

- III Plan Interinstitucional de apoyo a las familias. Gobierno Vasco. 2011-2015.

- Políticas sobre conciliación corresponsable. Gobierno Vasco 2009-2012.
- Padres en Igualdad. Emakunde. 2008.

- Decreto 31/2015, de 17 de marzo, de modificación del Decreto sobre ayudas para la conciliación de la vida familiar y laboral. Boletín Oficial del País Vasco, número 60 del 30 de marzo de 2015.

- Hacia una revisión de las políticas públicas de apoyo a la conciliación de la vida laboral, familiar y personal. Colección Jornada sobre los derechos humanos n º14. 2011.

OUTROS DOCUMENTOS E FONTES

- Barómetro do Centro de Investigacións Sociolóxicas (CIS). Maio de 2017.

- Encuesta Nacional de Condiciones de Trabajo 2015. Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo, 2017.

- Informe de la Subcomisión creada en el seno de la Comisión de Igualdad para el estudio de la racionalización de horarios, la conciliación de la vida personal, familiar y laboral y la corresponsabilidad. Boletín Oficial de las Cortes Generales, Congreso de los Diputados. X Legislatura. 26 de septiembre de 2013.

- Cincuenta recomendaciones y líneas de actuación concretas para mejorar la conciliación, la corresponsabilidad y la igualdad en España. ARHOE-Comisión Nacional para la Racionalización de los Horarios Españoles.

- Montaner, Josep Maria i Martorell e Muxí Martínez, Zaida. Usos del tiempo y la ciudad. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2011.

- Torns, Teresa; Borrás, Vicent; Moreno, Sara e Recio, Carolina QUIT (Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball). Las políticas del tiempo: un debate abierto. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2006.

- Casado Aparicio, Elena; Gómez Esteban, Concepción. (eds). Los desafíos de la conciliación de la vida familiar y profesional en el siglo XXI. Editorial Biblioteca Nueva. Madrid, 2006.